

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre ..... 16 h.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben hához hordva:
Egy évre ..... 20 h.
Negyedévre ..... 5 ..
Postán szállítva:
Egy évre ..... 24 h.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 253. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1916 november 5.

Egy szó nélkül, egy hang nélkül

tünnök a mai rettenetes drágaságot, ha meg volnánk győződve róla, hogy a haza érdeke, katonáink jóléte, a győzelem kívánja a drágaságot. Áldoznunk kell valamenynyünknek, mert a haza mindenk előtt való és mert semmi áldozat sem sok, mikor arról van szó, hogy magyarok maradjunk-e, vagy pedig muszka kancsuka alá jussanak, a moldvai csángók sorsára kerüljenek, királygyilkosok és esküszegők szolgálói legyenek gyermekeink.

A mit megkíván tőlünk a haza, azt odaadjuk készségesen. A mit azonban a drágaság elvesz tőlünk, azzal néhány tehetetlen ember feneketlen zsebet tömjük meg. Arra pedig semmi szükség, hogy a háboru eredménye gyanánt lelketlen pénzeszsákokat hizlaljunk a nyakunkra.

Csak egy néhány példát. Alig tört ki a háboru, előálltak a sörbárók és farizeusi szemforgatással jelentették be a közönségnek, hogy a sör árát kénytelenek emelni. Az áremelés sikerült. A közönségben nem volt összetartás, nem látott bele a sörbárók kártyáiba.

Azt kellett volna mondanunk: — Az eddigi sörárak mellett is vagyont szerzett minden sörgyáros. Minden további drágítás: közönséges uzsora. Nem hagyjuk magunkat kirabolni: mától kezdve nem iszunk sört. Így a drágítók, mi meg tudunk élni sör nélkül is.

Nem tettünk így, sőt mikor a söruszorások egy-egy újabb srófolás bevezetése gyanánt pár napig elzárták dus készletüket a fogyaszt-

tás elől, a közönség türelmetlenül várta, mikor jön már az áremelés, mert ekkor legalább lesz sör.

Igy történhetett aztán meg, hogy pl. a Részvénytársaság a háboru alatt négy millió koronát tett tartalékba s azonfelül 41.6 százalékos osztalékot tudott fizetni. Panaszkodunk, hogy drágaság van? A Részvénytársaság a markába nevet: így kell megnyirni a panaszkodó birkákat!

Ugyanilyen birkaenyirást végeznek a papirgyárak, a bőrgyárak, a posztógyárak és még egy sereg tel-

hetetlen polip, kapzsi firma, amelyek a háboru nagyszerű alkalomnak tartják feneketlen zsebek megtömésére. Milliók nélkülöznek, egyesek meggazdagodnak.

Ennek már egyszer véget kell vetni. Szervezkedjenek a fogyasztók és lépjen közbe az állam. Nem érünk egy hajító fát sem azzal, ha egy-két kofát becsuknak, mert a csirkét drágábban adják. Az állam teljes hatalmával csapjon rá erre a szemérmetlen fosztogatásra és mentsen meg minket a háboru lelketlen hiénáitól, a nagy uzsorásoktól.

Angol vélemény Oroszország különbékéjéről

A Times az orosz különbékéről szóló cikkében a következőket mondja:

Oroszország egész existenciáját belevitte a nagy küzdelembe. Ev-százados tervek megsemmisítését, egy nagy nemzeti evolúciónak rombadőlését jelentené a különbéke, amely azonkívül megingatná az orosz birodalom nemzetközi súlyát is. Oroszország abban a pillanatban, melyben leteszi a fegyvert teljesen kiszolgáltatja magát Németország kényének és Németország katonai tulsulya minden nagy lépésében megakadályozná, Oroszországnak torkán van a kés és ezt a fenyegető helyzetet másképpen nem hárihatja el, mint ha szövetségesei segítségével megbénítja ezt a kezét.

Soha meg nem ismétlődik a történelemben a nagy közösségnek mostani akciója, mert hiszen a szövetségesek változnak és ki tudja, Oroszországnak módjában lesz-e még egyszer részesévé lenni egy ilyen küzdelemnek, melynek szükségképpen meg kell oldani becsületesen minden kérdést. Oroszország, éppen úgy mint szövetségesei, létének alapjáért, nemzeti életének kifejlődéséért és érvényesüléséért fogta meg a kardot. A háboru egy Európa sorsát végleg rendező döntő küzdelem, melyet nem befolyásolhatnak részletek és az ellenség részletsikerei.

Bukarestet mindenfelől veszély fenyegeti.

Budapest, november 4. (Saját tudósítónktól.) Az Estnek jelentik: A Rjecs a következőket írja: A közeljövöben a román hadseregben elkeseredett harcok várhatók. Valószínű, hogy Bukarest rédelmét fel kellene adni. Vészerkari jelentések szerint az orosz román csapatok folytatják a visszavonulást. Az ellenség elfoglalta a román területre vezető bejáratokat a Trotus és Uz folyók között, ahonnan az Uz keletről Bukarest átkarolásához vezet. Ezenkívül Bukarestet veszedelem fenyegeti a nagyszabeni, brassói és petrossényi irányból.

Szőnyeg, Függöny, Linoleum, CZILLÉR IMRE

Vásznak, Fehérneműek, Harisnyák, Ruhakelmék, Bársonyok, selymek, barchetek, uri és női divatcikkek, kézimunkák mindennemű hozzávalók.

Nagy választék, olcsó szabott árak

nagyáruházában

„Az Ige testté lön.“

(Részlet „Ad idők teljessége“ című evangéliumi színjátékból.* Irta Bihari Ákos.)

(Názáreth. Mária szobája. Ragyogó tisztaság, sok fehér virág, közepén ajtó (külső járás.) Baloldalon ajtó lépcsős feljáróval. Jobboldalon kertre nyíló ablak. A nyitott ablakon virágok láthatók kint a kertben. Baloldalon fiókos asztal három székkal. Az asztal mellett rokka. Jobboldalon imaszóly. Tündöklő fényesség.)

Mária (a rokka mellett ül és egy pergamen tekercsből olvas): „Egek! harmatozatosok onnan felülről és a föllegek csöpögjék az igazat; nyilatkozzék meg a föld és teremje az Üdvözítőt; és az igazság együtt származzék...“ (Maga elé merengve, mialatt ujjai az orsót pörgetik.) Egek, harmatozatosok és a föld teremje az Üdvözítőt! (Elgondolkozva, suttogva) Az Üdvözítő! A Szabidító! A Messiás!

Szomszédasszony (csendesen belép): Mit művelsz Mária?

Mária: Egészen elmerültem gondolatomban. A régi írásokból elhunyt, nagy prófétáink szövegei hozzám.

Szomszédasszony (Gyöngéden): Ferjhez kell menned Mária. Egyedül állsz a nagy világban. Atyád, az istenfélő Joáchim, régen megtért őseibe és anyád, az áldott lelkű Anna asszony szintén elköltözött. Nem ma radhatsz egyedül. Szent törvényeink is azt rendelik, hogy férjhez menj. Igaz, hogy szegény vagy, de a zsoltáros Dávid királyi törzseből származol és jámbor rokonaid között bizonyára akad egy istenes férfi, aki hajlékába fogad, mint hitvesét.

Mária: Oh szomszédasszony, — nagy tusakodás van az én lelkemben.

Szomszédasszony: Hogyan Mária?

Mária: Hiszen tudod gyermekéveimet Jeruzsálemben, a szent városban töltöttem. Szeliden teltek napjaim az Ur templomában. Ima és ábítat volt lelkem tápláléka. Az áldozati oltár körül foglalatkoztam naponta és ott, az oltár előtt fogadtam meg, hogy szívemet, lelkemet Ő neki, a Legfelségesebbnek szenteltem. Megfogadtam, hogy soha férjhez nem megyek és Isten szolgálóleánya maradok.

Szomszédasszony: De Mária, — nem értelek. Juida leányai között bizonyára te vagy az egyetlen, aki Jehovának ilyen fogadalmat tett. A nagy Isten szavának erejével, maga Mózes rendelte, hogy az egyedül maradt hajadon férjhez menjen, atyjának valamely rokonához, nehogy őseinek neve pusztulásba vesszen.

Mária: Él az Ur! Engedelmes akarok lenni a törvényeknek, de fogadalmamat sem fogom megszegni. Oh Magasságbeli az Ő szent lelkének sugarával rávilágíts majd az utra, amelyen haladnom kell. Él az Ur!

2. jel. József, Izachar, Dániel, a közép ajtón jönnek.

József: Béke legyen e házon!

Izachar és Dániel: Amen!

Mária: József! Kedves unokabátyám és ti többiek, — telepedjétek le! (Azok leül-

* Bihari Ákos evangéliumi tertológiájának négy része van: Az idők teljessége, Isten országa, Jézus szenvedése és halála, Glória. A közölt részlet a tertologia I. részéből való.

** Izaiás, 45, 8.

nek.) Mi járatban vagytok? Hozott az Isten!

József: (30—33 éves, körszakállas, szelid tekintetű komoly férfi) El kedves hajlékba minket valóban az Isten hozott. Csodás látásaim voltak Mária. Almot álmódám. Láttam az Ur Angyalát. Az Ő parancsára járlok eléd. (Feláll a többiek színtén.) Dávidnak arvaságra jutott királyi sarja, — szépséges, szeplőtlen Mária! Engedve az isteni sugallatnak és tiszteletben tartva az Ősi törvényeket, mélységes alázattal ajánlom fel neked kezemet és véle szívemet. Engem választott ki az Ur, hogy jövendő napjaidnak gondozója legyek. Fogadj jegyesedül! Atyád helyett atyád leszek. Szent fogadással fogadom: megoltalmazlak az élet küzdelmeiben, és a te liliomai vigyázok minden lépésedre, és a te liliomos tisztaságodat szent tiszteletben fogom tartani.

Mária: (Sugárzó örömmel) Áldott legyen a Magasságbeli, aki megjelölte az ősvényt, melyen haladni fogok. (Józsefhez.) Alázatosan magam Isten rendelésének. — Szíves örömmel, boldog megnyugvással fogadom el a felém nyújtott kezét. József, kedves atyámfia, a perctől fogva jegyesedül tekintem magamat. Szívembe zárom szíved és kezeidbe teszem jövendő napjaim gondját.

József: Lelkednek vagyok a jegyes Mária! Oh, ez a lélek! Istennek virágos kertje a te lelked. Ékesebb és illatozóbb a paradicsom kertjénél. Ott kigyó zörgött a fűben, itt fehér galambok bugnak a légtérben. „Mint új Éva, mint az élet, anyja ragyogsz felém.“ Áldott a nagy Isten, ki engem rendelt a kertnek gondozójának. Liliom szirmokból van szöve a köntösöd és a tisztaság csillaga tündöklök homlokodon. Nincs hozzád hasonlító sem földön, sem égben.

Izachar: A jó Isten áldása mosolyogjon a kedves, tiszta frigyre.

Dániel: (Józsefhez) Ime a házasságlevél, melyet kívánatodra, előre elkészítetünk. (Irattekeréset vesz elő.)

József: Olvasd fel, jó Dániel!

Dániel: (Olvas) József, az ács, kinek atyja vala Jákób, aki viszat az ősi törvényeknek és a dicső emlékü, bős Salazon király rendjéből, a nagy Isten parancsát és saját lelkének sugallatát követve, a mai napon hitestársul eljegyzi. Dávidnak a nagy királynak törzseéből eredő nagy tisztaságú hajadont, Máriát, kinek atyja vala Joáchim, anyja pedig a boldog emlékü Anna asszony. József, az ács, a törhetetlen esküszentségével kinyilvánítja, hogy Máriát, immáron törvényes jegyesét az élet minden gondjai és bajai között védeni és oltalmazni fogja, akinek viszont Mária ünnepélyesen megfogadja, hogy leendő hitestársát jó és balsorsában egyaránt követi, engedelmeskedik Isten rendeléseinek és mindenkor megtartja az Ősi törvényeket. Bőséges áldással és határtalan kegyelemmel szentelje meg a frigyét az Örökkévaló, kinek dicsőítessék meg az Ő szent neve, miképpen kezdetben, most és mindörökkön örökké — Amen!

József: Amen!

Mária (fejét lehajtva): Amen!

Mind: Amen!

* Prohászka: Elmélkedések

(Dániel Józsefnek, József pedig Máriának átadja a házasságlevélet.)

József: Éi most jó éjt Mária! Istennek szelid angyalai virraszanak álmaid felett. Jó éjt!

Mind: Jó éjt!

(Elül József, utána a többiek középen el.)

3. jel. Mária (egyedül.)

Mária: (a házasságlevélbe, majd az égre tekint) Hala neked nagy Isten! (A házasságlevélet keblébe rejt; azután csendesen az asztalhoz lép, felveszi az ott levő pergamen tekercset; lassan áthalad a jobb oldalra, letérdel az imaszólyra és olvasni kezd. Biboros alkony fény árad be az ablakon.)

Mária: (olvas) „Előhívá pedig Jákób az Ő fiait és mondá nekik: Gyűljötek egybe, hogy megjelentsem nektek, amik rátok követhetnek a jövendő napokban. Gyűljötek egybe és halljátok Jákób fiait, halljátok atyátokat, Izráelt...“

„Juda! téged dicsérni fognak minden nemzetek és meghajolnak előtted atyádnak fiait. „El nem vétetik a fegyedelmi pálcá Jákóból és a vezér az Ő ágyékából, mignem eljő, aki elküldetik s Ő leszen az, kire a nemzetek várokoznak.“ (Halkan ismételve.) Eljő, aki elküldetik s Ő leszen az, kire a nemzetek várokoznak... (Remegő ajakkal, sejtelmesen.) A Szabidító! Az Üdvözítő! A Messiás! (Az alkonyi fény megsűrűlik. Egy pillanatra teljes sötétség. Azután hirtelen vakító sugárözön tör be a baloldali lépcsős ajtón. Nyomban utána a lépcső legfelső fokán megjelenik az Ur Angyala. Balkeztét fölfelé tartja. Jobbjában liliom.)

Gabriel főangyal: „Üdvözlégy Mária, malassattal teljes, az Ur van teveled. Áldott vagy te az asszonyok között!“

Mária: Mit jelentenek e szavak? „Miképpen köszöntés ez?“

Gabriel: Ne félj Mária! mert kedvet találtál Istennél.

„Ime fogasz és fiát szülsz és az Ő nevet Jézusnak hívod.“

„Ez nagy leszen és a Magasságbeli Fiának fog hivatni és neki adja az Ur Isten Dávidnak az Ő atyjának székét és országolani fog Jákób házában mindörökké és az Ő országának nem lesz vége!“

Mária: „Miképpen leszen ez?“

Gabriel: „A Szentlélek száll terád és a Magasságbelinek ereje megárnnyékoz téged, és azért a Szent is, mely téled születik, Isten fiának fog hivatni!“

Mária: (térden, kezét keblén összekulcsolva). „Ime, az Ur szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerinti!“

(A hátsó függöny felemelkedik. Láthatóvá lesz Jákób létrája az angyalok karával. Mennyei fényesség.)

Angyalok kara:

Oh fényes szép hajnai
Kit így köszöntött az angyal:
Üdvözlégy teljes malassattal!

Tehozzad küldetett, mennyből
Gábiel angyal követül
Istennek rendeléséből.

Fiad az ég dicsősége,
A bűnösök reménysége
S a megtérők üdvössége.

* Mózes, I, 49, 1. 2. 8. 10.

** Lukács 1, 28—38.

Markovits és Weinberger cég őszi újdonságai

megérkeztek

és pedig: Szövetek, selymek, barchetek, flanellek, blousok, pongyolák, kész női és férfi fehérneműk, valamint ernyők. — Különös figyelmet érdemel a nagy választéku női őszifelöltő és köpenyraktár, mely a legszolidabb olcsó árban lesz kiárusítva. Costümruhák saját műhelyünkben közismert jó és divatos kivitelben készülnek. Intézeti gyermekfehérneműk, harisnyák, kötények.

Telefon 11-09

Dicsőség Szentháromságnak!
Dicséret Szűz Máriának!
Üdvözlőnk Szent Anyjának!

(Az előbbeni függöny ismét leereszke-
dik. A rászórtai kis, virágos szoba ismét
látható lesz. Mária egyedül, de még min-
dig térd n. Feje fölött sugár özön.)

Mária: (Baldogságtól aradozva.) Vilá-
gok Ura! Mennyben lakó Szentséges Atyám!
Mi történt most, mi történt ön velem?
Az Aikotónak „legyen” szövege hatalmas,
mely látketéssei zeng a lelkemben, mikép
a teremtés hajnalán! Szívemről lángoló vér-
cseppek harmatoznak alá és szívem alatt az
Orók Üdvök árja megindult!

„Magasztalja az én lelkem az Urat.”
„Mert megtekintette szolgálójának alázatos-
ságát; imé mostantól boldognak hirdet em-
sem minden nemzedék.” * „Az Ige testté
lőn és mi közöttünk lakozik!” **

(Függöny.)

* Lukács 1, 46—48.

** János 1, 14

A marhaszók bünpöre.

Második nap. A vádlottak.

Tegnap reggel 9 órakor folytatta a ki-
rályi törvényszék ötös tanácsa Márkus Ber-
nát és társainak marhaszókási bűnperét. A
tárgyaláson már résztvett Dési Géza dr védő
is. A vádlottakat hallgatták ki.

Márkus Bernát

előtt felolvassa Ember Géza elnök a vádat.
E szerint négy ízben utasította Márkus al-
almazottait, hogy a hadseregnek való szál-
lítás előtt szózzák meg a marhákat.

Márkus Bernát elmondja a Földbőrök
Szövetkezetével kötött szerződéseit, s azo-
kat a szállításokat, amelyeket teljesített,
felsorolja.

Elnök: Alkalmazottainak minden szál-
lítás előtt utasítást adott ön az istállóban
levő marhák szására?

— Én nem mondtam, hogy szózzák a
marhákat. Azt mondtam, adjanak a marhák-
nak takarmányt, lucernát.

— Beismerte a nyomozás során, hogy
ilyen parancsot adott.

— Könyörgöm alássan, nem ismer-
tem be.

— De igen. Nézze, akkor azt a vallo-
mást tett, hogy a margittai marhák rosszul
mutatnak, s maga azt mondta: adjanak
nekik sőt.

— Esedezem, én ezt nem mondtam. A
Vas detektív a kocsiában addig zakatolt be-
lém...

— Itt van a jegyzőkönyvben. A Schwartz
istállóban Weisz Gyula jelenlétében kijelen-
tette, hogy

Jó lenne megszözni

a Margittáról érkezett titókat, mert nem
akarnak enni. Ezeknek átadása ön szerint
egy hó múlva történt. Így ismerte be a
nyomozás folyamán.

— Tévedés van a dologban. Nem a
Schwartz, hanem a Neumann istállóban tör-
tént ez az eset.

— Kivel tudja igazolni, hogy egy hó
nap múlva adták át a szózott marhákat?

— Könyörgöm alázattal, csak néhány
marha volt ott akkor és száznál kevesebbet
nem szállítottunk. Kohn Alberttel való üzleti
viszonyáról azt mondja, hogy Weisz Géza
fix fizetéses bevásárlója volt.

Elnök: Schwartz azt vallja, hogy a Sas
kávéházban ön azt mondta neki:

„ezt a komédiát meg kell csinálni”

és kezével szózzást mutatott.

— Schasse mor dtam.

— Schwartz ezt állítja.

— Elég baj az énrem nézve. Én sose
mondtam. Nem tudok semmi ilyenről. Nem
állítottam. Nem tudok semmit.

— Szilágyi János is igazolja, hogy ön
segített a szózásnál. Szilágyi pedig segített
Vig Jánosnak. Pápai József meg azt mondja,
hogy ön adott utasítást.

— Nem tudok róla semmit.

— Hát ezek igazolják.

— Akármint igazolnak én nem tudok
róla. (Vádolt zokog) Nem igaz, becsületes
uton jártam mindig, csak lelkiismeretemre
hallgattam. Elakarnak szakítani családomtól,
szüleimtől, gyermekeimtől. Sosem hallottam
ilyeneket. Mások a bűnösök s rám akarják
tolni. Katonai szállításoknál sose volt rám
panasz. Igazságos bírák előtt állok, s nem
félelek.

— Schwartz mégis azt mondta önnek,
hogy ilyen szózásba nem megy bele, inkább
kilép a társaségból.

— Sohasem mondtam ilyet egy szót sem.

— Kohn Albert is mondja, hogy szózás
történt.

— El akarnak temetni családommal
együtt. Alázattal esedezem, nem tudok sem-
miről. Én becsületesen dolgoztam. Lelkiis-
meretem nem vitt rá soha szabálytalanságra.
Volt társaim megakarnak gyilkolni.

Schwarcz Mór

vádlott kijelenti, hogy 20.000 koronáig társa
volt Márkusnak, 15 százalék nyereségrésze-
sedéssel. A vád az, hogy szóztak. Nem egy
esetben rossz szénát szállítottak s ilyenkor
Márkus így szólt: csináljunk egy kis komé-
diát s kezével szózzást mutatott.

— A rendőrség előtt másként vallott.

— Nem voltam magamnál, éjjel vittek
be, a detektív lökdösött s azt mondta, ha-
zudok. Hát írja, amit akar, mondtam neki.
Tudom, hogy több esetről tudnék, mint az
előbbiről s még egy jelenetről, amelyre nem
én adtam a rendelkezést, hanem Weisz
Géza. Egyszer odamentem az istállóba s lát-
tam, hogy szózzák a marhákat.

Weisz Géza

vádlott két szózási esetet látott. Schwartz
Mór rendelkezésére és Márkus Bernát utasi-
tására szózták a marhákat, de az átadást meg-
előző napokon.

— A rendőrség előtt több esetet is-
mert be.

— Én nem voltam társ, semmi érdekem
nem volt a szózásban, családos, fixfizetéses,
szegény alkalmazott voltam s nem is vallot-
tam soha másként, mint most. Vallomásom-
ról a kihallgatási jegyzőkönyvhöz csatoltam
egy emlékiratot s ebben akkori tudomásomat
letettem sajtókezű írással. Ebben az áll, hogy
egy ízben rossz szénát szállítottak s a mar-
hák nem akarták enni. Akkor Márkus ezt
mondta, hogy adjanak nekik a komédiából,
sőt adjanak, hogy egyenek a marhák és ezt
ujjával is mutatta.

Gib János

tanu három esetben jelen volt, mikor az át-
adás előtt napokkal szózták a marhákat. Egy-
egy kilogramm sőt adtak 20—23 marha ré-
szere, a rendelkezést Schwartz Mór tette
Márkus Bernát megbízásából. Weisz Géza
nem volt jelen egy ilyen esetben sem s mi-
kor egyszer ott volt, akkor nem szóztak.
A tárgyalást hétfőn folytatják.

A PESTI TÜKÖR utolsó darabja.

Szép Testvér, jőjjön be egy szóra.

Kenéz Kurlander Ede dr nagyvárad
bankigazgató, mikor a bekövetkezett tőke és
pénzkrízis összeroppantotta vállalatát s mint
a nagyvárad pénzügyi Napoleonja Szedán-
ját elérte, felköltözött Budapestre.

Ott vagyona maradványával s jó embe-
rei segítségével, meg Biró Lajos szabadmű-
vés testvér tanácsára megalapította a
Pesti Tükör című napilapot. Akkoriban sok
állás és foglalkozás nélküli újságíró lézen-
gelt Budapesten, ezek közül mindenkit, aki
akart, szerződtek az új laphoz, főképen a
„vonatmegállítók” néven ismerteket.

Az új szerkesztőségnek csakhamar ki-
világlottak a szándékai. A vidéki pénzes
ember felébe kerekedtek s teljesen sakkban
akarták tartani. Ismeretesek a zavarok, ame-
lyek ebből keletkeztek, három szátrájkot ren-
deztek ellene, fizetésemelésért és egyebekért,
amíg Kenéz Kurlander Ede dr közjegyzőileg
felmondott „munkatársainak” s eltávolította
őket a szerkesztőségből. Azután a kiadó-
hivatal rendezett ellene manővert s fel is
jelentette, hogy hamisan vezette a könyve-
ket. E feljelentést a vádtanács elutasította.

November 14 én szerepel utoljára a Pesti
Tükör a bíróság előtt. A volt lapalapító
Kenéz Kurlander Ede dr vádat emelt Róna
Andor és hat társa ellen hamis vád miatt.
A Pesti Tükör, miután oly pokoli képeket
mutatott a pesti sajtó dzsungeléből, mint
sonesorvesztett átlátszó üveg a legfuresőbb
alapítások közé kerül, tanuságul annak,
hogyan les Budapest a vidékiekre s hogyan
szedi ki zsebéből a pénzt „testvér, testvér,
szabadművés testvér” kiáltással s ezzel a
hívással: „szép ember, jőjjön be egy szóra
s alapítson lapot — nekünk.”

Őszi és téli ruhák, férfi öltö-
nyök, felöltők, festése és tisztí-
tása. Függöny, kézimunka, ke-
lengye neműek tisztítása. Fe-
kete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműködésében
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázezőre berendezett ékszer
ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt.

Elfogad egyházi folszerelések tűz és galván ara-
nyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ék-
szereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árrban veszünk !!

Ma proklamálják a lengyel királyságot.

Önálló állam, alkotmányos szervezettel.

Budapest, november 4. (Saját tudósítónktól.) A M. T. I. jelenti: A lublini főkormányzóságban holnap a következő proklamációt fogják közléteni:

A lublini főkormányzóság lakosaihoz!

Ő felsége, Ausztria császára és Magyarország apostoli királya, valamint Ő felsége, a német császár a fegyverek végleges győzelmébe vetett szilárd bizodalommal és attól a kívánságtól vezettetve, hogy vitéz hadseregeik által az orosz uralom alól nagy áldozatokkal elragadott lengyel területeket boldogabb jövőre elvéhez vezessék, megegyeztek abban, hogy e területekből önálló államot alkotnak örökösödés alapján levő monarchiával és alkotmányos államszervezettel.

A lengyel királyság határainak pontos megállapítása egyelőre függőben marad. Az új királyság a szomszédos hatalmakkal való kapcsolatban megtalálja azokat a biztosítékokat, amelyekre erőinek szabad kifejtéséhez szüksége van. A régi időkbeli való lengyel hadsereg dicsőséges hagyományai a mostani nagy háboruban harcoló vitéz lengyel bajtársak emlékeztetése a lengyeleknek saját hadseregében éljen tovább. E hadsereg szervezetét, kiképzését és vezetését közös megállapodással fogjuk szabályozni.

A szövetkezett uralkodók abban a bizalommal teljes reménységben vannak, hogy a lengyel királyságnak állami és nemzeti fejlődésre való vágyakozása. Európa általános politikai viszonyainak és saját országai és népei biztonságának figyelembe vevésével most már teljesíthető. A lengyel királyság nagy nyugati szomszédos államai örömmel fogják látni keleti határukon egy szabad, boldog és nemzeti életének örvendő állam újraéledését és felvirágzását.

Ausztria és Magyarország apostoli királyának legfelső parancsára

a főkormányzó Kuk.

Teljesen azonos szövegű hirdetményt bocsátanak ki ezzel a hirdetménynyel egyidőben a varsói főkormányzóságban.

Galicia is alkotmányt kap.

Budapest, november 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung holnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves Kőrber!

A német császár Ő felségével történt megegyezésem értelmében vitéz hadseregeink által az orosz uralom alól elragadott lengyel területekből önálló államot alkotunk az örökösödés alapján levő monarchiával és alkotmányos államszervezettel.

Ez alkalommal megindult szívvel gondolkodok az odaadás és hűség ama számos bizonyítékára, amelyeket uralkodásom folyamán Galicia tartomány részéről tapasztaltam, valamint azon nagy súlyos áldozatokról, amelyeket Galicia a jelenlegi háborúban, kitéve a leghevesebb ellenséges megrohanásoknak a birodalom keleti határainak győ-

zelmes megvédése érdekében hozott és mely tartós igényt biztosít számára.

Legmelegebb atyai gondoskodásom tekintetében azt akarom tehát, hogy abban a pillanatban, amelyben az új állam megalakul, ama fejlődéssel kapcsolatban Galicia tartomány is azon jogot adományozom, hogy országos ügyeit annak teljes mértékéig, ami az állami összességhez való tartozásával és annak érdekében összhangzásban van, önállóan intézhesse és ezáltal Galicia lakosságának biztosságot a nemzeti gazdasági fejlődésének lehetőségét.

Megbizom, hogy annak törvényes megvalósítására alkalmas előterjesztéseit kidolgozza és nekem előterjessze.

FERENCZ JÓZSEF sk.

Kőrber sk.

Nagyító olasz jelentés.

Budapest, nov. 4. (Saját tudósítónktól.) A Stefania ügynökség jelenti: Először egyik léghajónk hatásosan bombázta San Pietronál a sebenikói öbölben lévő hidat.

Az ellenség leghevesebb ellochatása dacára léghajónk sértetlenül visszatért. (Illetékes helyről megjegyzi, hogy a léghajó bombái semmi kárt nem okoztak.)

Megsemmisített angol cirkáló.

Budapest, november 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a tengerészeti vezérkar jelenti:

Október 23-ikán egyik tengeralattjárónk Irlandtól nyugatra megsemmisített egy régebbi típusú két kéményes kis cirkálót.

Csak korlátozottan támad az ellenség nyugaton.

Berlin, november 4. A nagyfőhadiszá-
lás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Heves tűzérési harc előzte meg az ellenség támadásait, amelyeket tüzelésünkben csak korlátozott mértékben hajthattak végre.

Igy Courselettől északnyugatra és a Bedecourt—Les Boeux szakaszon a támadásokat visszavertük. Légi harcban és védőtüzelésünkkel az ellenséges repülőgépeket lőtünk le.

A német trónörökös hadcsoportja. Magaslati állásunk ellen a Maastól keletre az ellenség tüzelése délután jelentősen fokozódott.

A franciák előtörései Douaumont és Vaux között eredménytelenek maradtak.

Elfoglaltunk egy orosz és egy oláh állást.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. A Narajovkától balra elért sikereinket azzal bővítettük ki, hogy Volvgrasnolesitől délnyugatra az orosz főállás egy részét rohammal elfoglaltuk és az eredményeket az ellenség visszafoglalási kísérleteivel szemben megtartottuk.

Károly főherceg lovassági tábornok hadcsoportja. Az erdélyi keleti arcvonal északi részén ismét élénkebb lett a harc: tevékenység nélkül, hogy eddig említésreméltó gyalogsági harcokra került volna a sor.

Az erdélyi arcvonalon egyes román támadásokat visszavertünk. Az ellenség megszállta a Rosca magaslattal (az O Sap szorosától délkeletre). Predeáltól délnyugatra elfoglaltunk egy román állást, amelyet nov. 2-ki előretörésünk alkalmával már megszálltunk, a rákövetkező éjjel azonban ismét elvesztettünk. Itt több mint 250 fogoly jutott kezünkre.

Monitoraink sikere Ruszcsuknál.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja. Osztrák-magyar monitoroknak Ruszcsuktól délnyugatra egy Duna sziget ellen intézett vállalkozása alkalmával 2 ágyút és 4 aknavetőt zsákmányoltunk.

Dobrudzsában nem volt lényeges esemény.

Macedóniai front.

Jelentős esemény nem történt.

Ludendorff, első főszállásmeister.

* Szabászati iskolamegnyitás. Szabászati és varró iskolában november elején új kurzust nyitok. Növendékeim a legkönnyebb módszer szerint sajátítják el ugyan a szabás, mint a varrás tökéletességét. Külön szabászati tanfolyam. Beszámolni lehet: Rimanóczy utca 12 sz. II. 8. sz. alatt. Biró Margit.

A város közéletmeze.

A lakás és élelmezési bizottság ülése.

Nagyvárad város lakás és élelmezési bizottsága tegnap délután látogatott ülést tartott a városházán, Gerő Ármin rendőrfőkapitány elnökielte alatt.

Az ülésnek legerdekesebb mozzanata volt Lukács Odón főjegyző felvilágosító nyilatkozata, amelyből teljes tájékozódást nyert a bizottság sok olyan dolgról, amely a közönség előtt eddig homályos volt.

A megnyitás után elsősorban Sas Ede szólalt fel a kérdést tett, hogy mi okozta a tejáraknak legújabb emelését.

Gábel Jakab szükségesnek látná, ha a bizottság legalább egyszer havonként ülést tartana, amelyen a közéletmezei kérdéseket megbeszéljék a helyzetéről tájékozást nyerjenek. Részletesen kiterjeszkedik arra a tartatlan állapotokra, amely a ruhaneműek és más ipari és kereskedelmi cikkek forgalomba hozása körül észlelhetők. Ma már ott vagyunk, hogy egy öltöny ruhát százakra kell megfizetnünk. Ioditványozza, hogy a bizottság kérje fel a tanácsot, miszerint a város írjon fel a miniszterhez s kérje a ruhaneműek és más ipari és kereskedelmi cikkek rekvizitálását.

Pelle János az általános drágasággal foglalkozik. Konkrét eseteket hoz fel annak megvilágítására, hogy minő bajok vannak az élelmiszerek kiszolgáltatása körül.

Hegedűs Nándor szükségesnek tartja és javasolja, hogy egy szűkebb bizottság vegyen részt a maximális árak megállapításánál.

Tordai Molnár Gézáé a zsirbeszerzés nehézségéről emlékezik meg. Helyesnek vélné, ha a hentesek könyveiből megállapítanák, hogy mennyibe kerül a henteseknek a zsirnak való.

Lukács Odón szólalt fel ezután. Részletes felvilágosítással szolgál arra nézve, hogy mi tette szükségessé a zsir, tej és burgonya árának emelését. A zsirban nagy a kereslet; a burgonya ára a termelő helyén métermázsankint 14 korona, amelyhez jön a fuvár, a raktározás és még sok más költség, úgy, hogy a 24 korona ár, amelyért a város adja, nem túl magas ár. A tej árát fel kellett emelni, először azért, hogy a behozatalt elősegítsék, továbbá a város tejkészlete a körülmények folytán egyharmadra csökkent, de a kezelési költség ennek dacára a régi maradt. Továbbá decemberben lejárnak a tej-zerződések, amikor előreláthatólag még drágábban tudja a város a tejet beszerezni. A ruhaneműek ára halatlanszerűen emelkedett, az tény, de ezen a rekvizitálás nem segítene, hanem az egyedüli mód volna a szervezés. Csak a legszükségesebb közszükségleti cikkek gyártását kellene engedélyezni.

Breider Ármin hajlandó lenne a városi cukor teljes eladását elvállalni s jót állana, hogy csak a jogosult egyének kapják a megszabott mennyiséget. Egy nap alatt több cukrot kiszolgáltatna, mint most egy hét alatt a város. Most így jár el a petroleum kiadásával. Mindenki sorban megkapja a petroleumot s egy nap 300 vévét szolgáltatnak ki.

Materny Imre ezt nem fogadja el. Mikor 16 waggon cukrot kaptak a kereskedők, Nagyvárad közönsége nem kapott cukrot. Vagy eldugták a kereskedők, vagy a vidékre adták, a maximális áron felül.

Elnök: a főjegyző felvilágosításait és fejtegetéseit elismeréssel fogadjuk: — megállapítható, hogy a főjegyző óriási buzgó munkája nem volt haszontalan dolog. Szerencsések vagyunk, hogy Nagyvárad közéletmeze oly férfiu kezében van, aki energiával viszi a helyes uton és megnyugvással

nézhetünk a jövőbe. Kívánja, hogy a jövőben is őrizze meg buzgalmát és nemessegét a bizottságot a jövőben havonta összehívják.

Ezzel az ülés véget ért.

Kik fizetnek hadiadót Nagyváradon?

(Az alábbi kimutatásban szereplő összegek közül az első az adóalap a második a hadiadó)

(Folytatás.)

Ily. Moskovits Mór	69119	3120
Stern Miklós	48559	1720
Reichard Dezső	42201	1720
Weinann Henrik	120000	6000
Dr Papp Coriolán	20783	167
Schwarz Jakab	28100	1050
Id. Moskovits Mór	90675	4220
Kolliner Miksa	38532	1510
Frankó Endre	22575	810
Barna Jenő	52145	2320
Moskovits Miksa	32231	1220
Dr Mórész Ernő	26204	746
Özv. Kenéz Sándorné	38232	1456
Kriszta Sándor	30000	1456

II. kerület.

Grósz Béla	29874	1050
Boros Jenő	85316	3970
Boros Jenő	29285	1050
Mandel Géza	27910	970
Kohn Dávid	65248	2920
Özv. Schönfeld Lajosné	124897	6245
Farkas Izidor	21784	730
Özv. Wechsler Adolfné	30000	1050
Dr Mihály Lajos	49518	2120
Ullmann Rezső	58752	2520
Radó Samu	30000	1050
Gellis Gyula	30000	777
Ullmann Arthur	30000	840
Dr Weisz Márton	44701	1636
Schönberger Ármin	60790	2720
Munk Mór	60790	2720
Molnár Henrik	23088	810
Márkus Bernát	40076	1720
Lichmann Miksa	44085	1720
László Márton	44085	1720
Breider Ármin	21410	730
Breider Ármin	46506	1920
Kárpáti Miklós	37406	1420
Markovics Hermann	100000	4720
Perlesz József	124843	6500
Róth Henrik	45932	1920
Roz Simon	27428	383
Deutsch Ignác	50711	2120
Dr Roz József	20844	730
Frankó Géza	27900	782
Kurla der Jenő	60000	2520
Mezei Izidor	30000	1050
Freund Herman	27073	970
Weinberger Lajos	88388	3503
Flegmann Ármin	30760	3503
Rendes Vilmos	21323	730
Reisman Mór	21982	464
Leitner Lázár	103687	4970
Schwarz János	34000	1220
Leitner Ferenc	40021	1520
Leitner Márton	80709	4220
Özv. Weinberger Jakabné	62159	2720
Fuchs Jakab és fia	27078	970
I. Weisz Mór	22286	810
Aranyi Albert	50000	2120
Wallerstein Dániel	23520	810
Bieier Ignác	45852	1675
Schwartz Gyula	22820	277
Auständer S. Engel J. né	41781	1720
Weinberger Mihályné	27492	970
Plasz Aronné	27482	970
Felföldy Károly	24000	810
Grósz Sámuel	22449	810
Deutsch Benjámín	23526	810
Mertz János	69403	3120
Özv. Wallerstein Ferencné	21557	730
Vicián Elekné	32074	991

Kleis Dávid	30950	1180
Farkas István	52068	2320
Gelberg Manó	39746	1520
Brüder Jenő	82088	3720
Weisz Hermanné	30000	1050
Krámer Áron	30409	1180
Hely József	30000	1050
Dr Gyémánt Jenő	21814	810
Mittler Ede	32395	1220
Balla Ferenc	24119	890
Incze Lajos	57721	2520
Özv. Schwartz Ferencné	50124	2120
Aszódy Mihály	28403	1050
Schillinger Mór	36240	1420
Radu Demeter	117700	6000
Stepper Ottó	22729	810
Hirschmann Ede	22792	810
Blau Sámuel	40000	1520
Weisz Samu	50191	2120
Mónus Sándor	49606	2120
Oláh Ferenc	163770	8250
Oláh Gyuláné	46540	1920
Mokos Sándor	22211	810
Popovics Athanáz	80000	3520
Engländer Bernát	28422	1050
Erdős Albert	29947	1050
Fábián Imre	30000	1050

III. kerület.

Dr Löblé László	47097	1675
Weisz József	35836	1320
Frankl László	31550	1180
Rothbarth Ignác	30538	1180
Klein Mór	60380	7720
Neumann Márton	34234	1320
Diósi Ignác fia Lajos	749416	37600
Rothbarth Bernát	94818	4470
Markovits Kálmán	21155	730
Schenker Endre	35199	1320
Rothbarth A Ede	48961	2120
Ullmann Sándor	234250	11712
Ullmann Sándor	66338	2036
Grünberger József	203087	10250
Moskovits Adolf	49667	2120
Levi ter Miksa	23000	810
Friedländer Hermann	41133	1720
Weinberger Hermann	66957	2920
Hörig Mór	61561	1920
Schwartz Hermann	101540	4970
Kepes Ignác	30764	1180
Ily. Ullmann Izidor	91874	4220
Ullmann Miklós	63000	2720
Schwartz Soma	37880	1420
Freifeld Mór	38714	1820
Dr Moskovits Miklós	87882	3970

(Vége.)

Fejetlenség a cukorellátás körül.

A városi könyvtár őré, Bodnár Jánost a tanács kiküldte, hogy szerezzen cukrot. Bodnár volt Cservenkán, Mezőhegyesen, Szerencsén, Hatvanban s nagy vesződséggel 20 000 korona áru cukrot szerzett a városnak. Elmondta, hogy sehol se respektálják a minisztert s meg történt, hogy a Cukorközpontból „dringend“ táviratban meghagyták Mezőhegyesnek, küldjön azonnal egy wagon cukrot Nagyváradnak, s azóta egy hónap telt el s a cukor sehol sincs.

Nagyrészt az az oka a késedelemnek, hogy nincs fedett wagon, anélkül pedig a cukor beázik vagy feltörik s ellopják.

A cukor hol van, nem lehet tudni. A legális kereskedelem csak 10 százalékot kap a termelésből, hova lesz a többi, jó lenne kikutatni. Az a tény, hogy a háború alatt 10 új cukorkőgyár alakult s virágzik, sejteti, hova lesz a cukor, de hogyan jut oda, az titok.

A kereskedőket most értesítette a M. A.

H. B., hogy hiábavaló minden sürgetés, cukrot nem tud küldeni, mert nincs vagon. Ezzel beérhetjük mi is.

A bőrök tolvaja.

Betörés a Nagypiac téren.

Az orth. izraelita kisközség nagypiac-téri épületében a házmester, mikor reggel 6 órakor kaput nyitni kilépett lakásából, meglepésében összecsapta a kezét:

— Jé, feltörték a Wallersteint!

Ugyanis az épületben levő Wallerstein Dániel féle bőrüzlet udvari ajtajának vas-pántja lefeszítve hevert a földön. A házmester azonnal telefonozott a tulajdonos lakására és a rendőrségre.

A rendőrségről rövidesen megjelent Méhes Lajos detektív, aki a tulajdonossal a következőket állapította meg:

Az üzlet hátulsó udvari ajtajának vas-pántját ismeretlen egyén lefeszítette, a vas-pánttal borított külső és az üveglakos bejárati ajtót kifeszítette. Az üzletben mindenféle bőrű felforgatva. A betörők mindenütt össze-vissza hányt drága kincsek, bőrök között botorkáltak. Az üzlet ajtajában nagy csomó csiriz volt kiborítva.

A csiriz tulajdonképpen zsákban állott, de a betörőnek zsákra volt szüksége, a csirizt kiborította s a két zsákot megrakta bőrűvel, ami csak a kezéig érte. A legérdekesebb a dologban, hogy a betörő csak bőrre utazott, a pénzes kasszáját érintetlenül hagyta, sőt ami még érdekesebb, a legfinomabb bőrökre rá sem hederített.

A tettes két zsák bőrt vitt el magával mintegy 1000 korona értékben, de ugy lát-szik terhe nehéz volt, s a szomszédos orth. izr. templom tövében lehelyezte az egyiket, amelyet az utcán járók eltekintettek s ezzel a kár fele megtérült. A kár mindamellett elég tekintélyes, mert a másik zsákban, amelyet a betörő elvitt, 10 darab fényes jubbor, 3 darab chevró bőr, 1 darab boxbőr, 6 pár féltalp bőr, néhány pár egész-talp bőr és nagyobb mennyiségű zsiros és disznóbőrt emelt el a tettes.

A rendőrség erélyesen nyomoz.

A Vörös-Kereszt mai háborus délutánja.

A Vörös Kereszt háborus délutánja ma nyílik meg a megyeháza termeiben. A programot röviden már ismertettük és ezuttal részletesebben közölhetjük a közönséggel.

Délután 5 órakor uzsonna lesz.

Ezután egy trio következik *Vojkó Péter* (hegedű), *Kürtty István* (gordonka) és *Vomácska József* (zongora) előadásában. *Kovács Márta*, a Szigligeti színház tagja repertóriumából fog néhány bájos dalt énekelni. *Vomácska József* zongorakísérettel mellett, majd *Feledy Zsóka* szavalt *Farkas* verseket. Ezután *Vojkó Péter* tanár sd elő szóló számokat hegedűn, akit szintén *Vomácska* fog kísérni. A honvédeknek hangversenye következik ezután a következő műsorral:

Tugnani: Andante és Allegro hegedű solo. Beethoven: Román G. dur. Tnais: Mignon nyitány. Offenbach: Menuet és Barcarola „Hoffmann meséi” operából.

Scharff: Az operaházból (opera és balett részletek) *Bachó: Magyar ábránd.*

Az egész délután jóslás egy külön sátorban, ahol *Ravaszyné Braun Erzsébet* ur-asszony mond jóvendőt az erre kíváncsiaknak, melyért külön legalább 1 koronát kell fizetni.

Ott lesz *Novomeszky* az 6 édességeivel és teát is szolgál fel süteménnyel együtt 1 koronáért.

Jegyek elővételben ma délelőtt a köz-kórházban levő Vörös Kereszt irodában *Hermann Lajos* irodatisztnél kaphatók, délután pedig a pénztárnál.

A rendezőség kéri Nagyvárad és vidéke hazafias közönségét, hogy a Vörös Kereszt egyület, amely oly sokféle irányban teljesített, eddig is a legnemesebb feladatát és amely még igen sok ily feladat megoldása előtt áll, hogy ezen vállalkozásában ezuttal is segítségére lenni, illetve tömeges megjelenésével a nemes céljának előérésében támogatni szíveskedjék.

Az élelmiszerek hatósági árai.

Nagyvárad város törvényhatóságának területére a közlekedés zavartalanosságának biztosításához fűződő érdekből az élelmiszerek követhető legmagasabb árait az 1916 évi november hó 1 től november 15 ig tartó időben a következőkben állapította meg a hatóság:

Marhahus I. rendű 1 kiló 8.—. **Marhahus II. rendű** 1 kiló 7-80. **Marhahus növendék** 1 kiló 7-60. **Marhahus kóser** 1 kiló 8-10. **Borjú-hus hátulja** 1 kiló 8.—. **Borjú-hus eleje** 1 kiló 7-60. **Báránycsont** 1 kiló 5-60. **Sertéshus 20 deka nyomtatékkal** 1 kiló 7.—. **Sertéshus nyomtaték nélkül** 7-40. **Sertéshus füstölt sovány** 1 kiló 8-60. **Sertéshus füstölt csontos** 1 kiló 8.—. **Koibász füstölt** 1 kiló 8-40. **Koibász friss** 1 kiló 7-60. **Szalona nyers zsirnak való** 1 kiló 8-60. **Szalona füstölt** 1 kiló 10.—. **Szalona pörkölt, paprikázott** 1 kiló 10.—. **Szalona sózott** 1 kiló 9.—. **Csemege szalona abált** 1 kiló 13.—. **Haj** 1 kiló 9.—. **Tepertő préselt** 1 kiló 6-40. **Sertészsir** 1 kiló 12.—. **Borsajt** 1 kiló 7-60. **Hurkafélék** 1 kiló 2-40. **Sonka nyers egészben** 1 kiló 8-60. **Sonka nyers felvágva, kicsinyben** 1 kiló 11.—. **Füstölt fej és csontos hus** 1 kiló 7.—.

II. Baromfi: Csirke, rántani való 1 pár 4.—. Csirke sütni való 1 pár 5.—6.—. Csirke élősúlyban 1 kiló 3.—. Tyúk egy kiló 3.—. Rucsa, kövér, élősúlyban 1 kiló 4.—. Liba, hizott, élősúlyban 1 kiló 5.—. Libaszir 1 kiló 14.—. Liba, hizott, koppasztott 1 kiló 5-40 K.

III. Hal és vad: Ponty fél kiló súlyig 1 kiló 4.—. Ponty fél kilótól 1 kiló súlyig 1 kiló 5-60. Ponty 1 kiló súlyon túl 1 kiló 6.—. Apró halak 1 kiló 2-40. Cigányhal és kárász 1 kiló 4.—. Nem élő hal 25 százalék-kal olcsóbb.

IV. Tej és tejtermékek: Tej, teljes 1 liter piacon —64. Tej, teljes, 1 liter házhoz szállítva —68. Tejjel 1 liter 2.—. Tehénturó 1 kiló 1-80. Juhituró 1 kiló 3-20. Gomolya 1 kiló 2-80. Teavaj 1 kiló 12.—. Liptói turó 1 kiló 7.—.

V. Liszt és kenyérműek: Buzadara és nullásliszt 1-06. Főzöliszt 1 kiló —70. Buzakenyérliszt —50. Rozsliszt 1 kiló —52. Kenyér kenyérlisztből péknél 1 kiló —48. Kenyér kenyérlisztből viszontelárusítónál —50. Kenyér fehér főzölisztből péknél —68. Kenyér fehér főzölisztből viszontelárusítónál —70. Kalács fehér nulláslisztből cukrásznál és péknél 1-06. Kalács fehér nulláslisztből viszontelárusítónál 1-06.

VI. Cukor, kávé és só: Cukor süveg visz. elár. 100 kg. 118-25. Cukor süveg kicsinyben

1 kiló 1-24. Kockacukor dobozban visz. elár. bttó 5 kg. 100 kg. 121-25. Kockacukor ládában visz. elár. nettó 50 kg. 124-75. Kockacukor kicsinyben bttó 5 kg. 1 kg. 126. Kockacukor ládában nettó 50 kg. 1-30. Cukorkorliszt dobozban visz. elár. 5 kg. 100 kg. bttó 121-25. Cukorkorliszt kicsinyben bttó 5 kg. 1 kg. 126. Cukor kristály visz. elár. 100 kg. 118-25. Cukor kristály kicsinyben 1 kg. 1-24.

Kávé nagybani eladásnál 50 kg.-tól teljebb: Robusta kávé 1 kg. 10.—. Mindenemű Santos, Java és kávépörkölt 9-70. Finom kék kávék 11.—. Finom maragony kávé 12.—. Közönséges pörkölt kávé 12.—. Finom pörkölt kávé 13-20.

Kicsinybani eladási ár: Robusta kávé 1 kg. 10.—. Mindenemű Santos, Java és kávépörkölt 10-80. Finom kék kávék 12-20. Finom maragony kávé 13-20. Közönséges pörkölt kávé 13-20. Finom pörkölt kávé 14-60.

Só nagybani eladásnál. Nagybani ár legalább is 50 kg. egyszeri vásárlásnál: 1. alak és darabsó 100 kg. 24-64, 2. durván őrlt só zsák nélkül 10 kg. 26-04, zsákkal együtt külön a só ára 100 kg. 24-64. zsák darabonként 2-70, 3. Finoman őrlt só zsák nélkül 100 kg. 26-54, zsákkal együtt külön a só ára 25-14, zsák darabonként 2-70 kor.

Só kicsinybani eladásnál: 1. alak és darabsó 1 kg. 28, 2. durván őrlt só 1 kg. 30, 3. finoman őrlt só 1 kg. 32 fillér.

VII. Gyümölcs: Szőlő 1 kg. 2 kor.

VIII. Szárazfözelék, tojás, zöltség stb.: Bab száraz 1 kiló —76. Borsó száraz 1 kiló 1-40. Lenese 1 kiló —. Köleakása 1 kiló —. Tojás 1 drb —32. Sárgarépa 1 csomó —24. Petrezselyem 1 csomó —24. Kalarábé 1 drb. —08—12. Vöröshagyma 1 kiló —85. Foghagyma 1 kiló 5.—. Főjes káposzta 1 fej —6—12. Burgonya 1 kiló —26. Kalkáposzta 1 fej —10—30. Vöröskáposzta 1 fej —10—30. Retek fekete nagy 1 drb. —10—20. Ugorka vizes 1 drb. —. Ugorka nagy salátának való —. Paradicsom 1 kiló —50. Tök főzni való —60—80. Zöld bab 1 kiló 2.—. Kelvirág 1 drb. —40—80. Paraj 1 csomó —08. Pad-lutka 1 csomó —08. Paprika zöld nagy 1 drb. —02—06. Tengeri szemes 1 liter —30. Kapor 1 csomó —04. Gyenge tengeri 1 cső —12. Dió 1 kg. 3-40.

Kitűnő cérnáváznak, szé-pességi törők törülközők, méteres lendamaszok, asztal-neműek, lepedő és pap-lanlepedő vásznak, len és cérna kanavászok legelő-nyösebben beszerezhetők

Vászonüzletben

Beöthy Ödön-u. 1. Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefon 1163.

Fischer Ervin Zeneiskolája

Szalárdi-u. ca 21. sz.

Telefon 14-74.

Tanfolyam a polg. és felsőbb-leányiskolai énektanításra és képesítő oklevél megnyerére.

Tartjuk állásainkat az oláhokkal szemben

Keleti harctér. Budapest, nov. 3. (Hivatalos.) *Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonalá.* Az ellenség Észak-Oláhországban folytatta támadásait. A Rosca határmagaslat (Brassótól délkeletre) visszafoglalásától eltekintve sehol sem ért el eredményt.

Predeáltól délnyugatra a legbevesebb támadásokkal szemben is tartott magaslati állásokért vívott harcokban több mint 250 román foglyot szállítottunk be. Az erdélyrészi keleti határon a románok tüvészégi tevékenysége fokozódott.

Sikereink Narajovkánál.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalá. Uhorodzaninál egy os. és kir. vadászkülönítmény rajta ütött az orosz előőrseken és állásaikat betemette. A Norajovkánál német zászlóaljok ismét elfoglalták rohammal az oroszok néhány árkat és azokat elkeseredett ellentámadással szemben is megtartották.

3500 olasz fogoly.

Olasz harctér. Budapest, nov. 4. (Hivatalos.) A november hó 1-én és 2-ikán folyt nehéz harcok után november 3-ikának délelőtti tengerparti arcvonalon nagyobb harci esemény nélkül telt el. Délután azonban az olaszok támadó tevékenysége ismét fokozódott.

A Karszton zárótűzünk feltartóztatta az ismételt kezdett támadásokat. Az ellenség számtalan kísérlete ellenére sehol sem tudott tért nyerni.

A Wippach-völgyben jelentékeny erők este egészen Vertoiba és Voglia közti állásunkba nyomultak előre. Röviddel ezután mieink ellentámadásukkal valamennyi árkat visszafoglalták.

A Sweta-katarinai és damberi akadályaink eredménytelen támadásában több bersaglieri zászlóalj vérzett el.

A november 1-je óta ejtett foglyok száma 3500-ra emelkedett.

Délkeleti harctér. Budapest, november 4. (Hivatalos.) Csapataink körletéből nincs jelenteni való.

Repülőink tevékenysége.

— Események a tengeren. —

E hó 3-ikán este egy tengeri repülőgépra a San Cansinoi és monfalconei katonai építményekre és az Adria művekre bőségesen dobott bombákat.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

* **Diszes esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap az olasz plebánia templomban, Nagy Berna honvédfőhadnagy, Nagy Marton főszolgabíró fia vezette házár. Bagossy Violát, Bagossy Béla máv. főellenőr tájos leányát. A násznagyi tisztviséget Faludy László honvédfőhadnagy és Pohly Endre honvédfőhadnagy töltötte be. Az esküvő d. u. fél 5 órakor ment végbe. Imrik S. Zoltán plebános, tb. kanonok végezte az esketési szertartást. A templom zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel, a társadalom előkelő polgári tagjain kívül több katonai notabilitás is megjelent a fiatal pár esküvőjén.

* **Liebknicht felebbezését elvetették.** A Wolff ügyvédség jelenti: A birodalmi katonai főbíróválasztás ma tárgyalta a Liebknicht hazaárulási pörében bejelentett felebbezését. A főhadbírósg a felebbezést elvetette.

* **Vivóteremfolyam.** Közhivánatra megnyitott a Rimanóczy-utca 13. szám alatti vivóterem a sportkedvelő középiskolai ifjúság, valamint felnőttek részére: hétfő, szerda és szombat d. u. 5-8 ig. Ifjúság részére: szerda és szombat délután 3-5 ig. Jelentkezni lehet a vivóterem helyiségében a fenti napokon és időben.

* **Ellopták az ebédjét.** Schwartz Gyuláné Közép-utca 16. szám alatti lakos negy méltatlankodással panaszolta tegnap a rendőrségen, hogy az éjszaka folyamán az eresz alá helyezett ebédjét 80 korona értékben ellopták. Az ellopott renfi a következő fogásokból állott: egy fazék leves főtt hússal, finom liba hár és egy egész liba és egy fazék káposztaleves.

* **Allamsegélyesek jelentkezzenek.** Felhívom mindazon államsegélyeseket, kiknek sorzáma 9085-től 9175 számig terjed, de fizetési könyvecskéiket még meg nem kapták, hogy azok átvételére végett folyó hó 6-án — hétfőn — délelőtt hivatalos helyiségemben (Városháza földszint 30) okvetlenül jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916 november 4. Juricskay Barna, tanácsos.

* **Hafálozás.** Nagy Gedeon nyug. bírósági tisztviselő, aki az utóbbi években a városi katonai főosztályánál teljesített szolgálatot, 64 éves korában hosszabb betegség után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután fél 2 órakor lesz a kath. egyház szertartása szerint a Körös utca 50. sz. háztól. — Bacszonyi Lajos ismert régi nagyváradai polgár élete 71. évében elhunyt. Temetése ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Páris-utca 19. sz. háztól.

* **Azonnal kiadó** 5 szobás lakás, Rulikovszky-ut 16. sz.

* **A nagyvárad-ujvárosi r. k. fiúiskola gyűjtése az Orosz Gyermekszanatóriumra.** II. o. Jancsó Barna 13:50, Pogácsás Tibor 7:70, Molnár Ödön 4:77, Bajer László 4:20, Propp László és Gergely Misi 4-4 Szaimári Gy. 3:12, Mátyók L. 3, Bárdos J. 2:70, Moko J. 2:04, Takács J. 2, Sipos S., Felvinci S. Curilla 1:80, Nagy F., Burik J. 1:20, Kereszt Páter, Isépy K., Bodnár Lajos, Halmoz Laci, Márkus Rezső 1-1 K., Mulai J., Perényi S. L. dányi L., Nestor E., Csizmadia J. I. koronánál kisebb összeg; III. o. Jellinek M. 10:20, Szabados Pál 6:56, Szabó S. 4:40, Petrovits Misi 4:30, Rácz J., Pásztay K., Mayer Z., Németh J., Ujtalusi Z. 3:30, Pene J., Ujváry B., Szeder J. 2:40 K., Harathy L., Takács J. 2 2, Hegedüs L. 1:90, Imets L. 1:80, Harkovits B. 1:80, Joo S. 1:30, Kereszt Pál 1:20, Huv L., Kiss Sándor, Krúger Ali, Pri E. 1-1, Halász D., Szlány P., Sárdy L. Milém S. 1 koronánál kisebb összeg; IV. o. Jancsó L. 13:50, Csóky Gy. 7:30, Gulyás J. 6:30, Ács S. 6:02, Mogyoró J. 5-5, Lamgács E. 5:40, Racz K., S. u. can J. 5-5, Lamgács E. 4:50, Kőrös S. 3:30, Szabó D. 2:50, Mezey D. 2:30, Szlaffay F. 2:20, Storer F., Kozák J. 2:10, Bibari B. 2, Hatya G., Blum J. 1:60, Nemes J., Bogyo S. Sali F. 1:50 Haslinger J., Kereszt B., Taraszik F., Porcán L., Vajnovszky K., Ujváry L. 1:10, Szabó I. 1:20, Kugler L. 1:41, I. koronánál kisebb összeget gyűjtöttek: Mayer F., Joo L., Nagy G., Damján T., B. Nagy J., Faludi L., Söder B., Tóth B., Gábor N., Seimci N., Genosi V., Csernák A., Harkovits B., Jakkab J., Oláh L., Harr J., Kiss A., Nagy I., Juhász L., Csizek B. A gyűjtés összege 235:44 K.

* **A réti népkönyvtárban a könyvtáros minden hétfőn és pénteken délután 4-5 óráig az igazgatói iktásba (Uri u. 58. sz.) lesz. Kérem az olvasókat, hogy a kint levő könyveket kicserélni sziveskedjenek Balogh Károly, könyvtáros.**

* **Pályázat lavina-kötelek szállítására.** A os. és kir. hadügyminiszterium 67784 számú leirata alapján közöljük az érdekeltekkel, hogy a os. és kir. hadügyminiszter ur november hóra szűkített lavina kötelek szállítására pályázatot hirdet. A pályázat legkésőbb folyó évi november hó 15-ig a os. és kir. hadügyminiszterium 13. Aht. hoz. Wienbe küldendők. A szállításra vonatkozó közelebbi feltételek a kamaránál a hivatásos órák alatti (delelőtti 9-12 ig délután 3-5 ig) tudatják meg. Nagyvárad, 1916 november 4. A nagyvárad. Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Mozkovits József ak., elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

* **A nemes lélek jutu'ma.** Romantikus és megképző szépségű tarsadalmi dráma a Vígadó mozgószínház mai új műsorának a slágere. „A nemes lélek jutu'ma” című darab ez, a mely elsőrendű filmalkotás, igazi műélvezetet nyújt. A színdarab műsor keretében látható még „A randevu” című bohózat, míg egy érdekes eredeti felvétel „Az ipar fejlesztését” mutatja be. Az Etkő híradó a legújabb háborús aktualitásokat hozza. A műsor csak vasárnap és hétfőn látható.

* **Perfect magyar német levelező kisasszony ki a gyors és gépirást tökéletesen bírja felvétetik Komlós Tesvérek üveg nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.**

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő leg szebb díszé. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki azonnal hogy elűntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mi tesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2:50 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utca 7/B. Rimanóczy palota.

1916
* G
a Fal x/ú
dyaamó
* E
vegytiszt
Apolló d
7/B. Tel
* R
örnek
megyőrö
részevny
* F
mém a
számuk
* K
nyálkás
* Farkas
Kapható
ban Nag
is kapha
BE
Általá
ELE
amely
sítás
Nag
Rákóc
* A
esemeg
palota
kapható
eredeti
Cukor,
Holland
szaszol
Törköly
Gyermek
Maláta
kecska,
Pörkölt
Kondor
Sósbor
bor, Pu
kenyer
nagy r
kezek
Vigadó
esemeg
* A
Ára 1
Farkas
kőzy-

* **Gépsz** azonnali belépésre felvétetik a Falxúrdóban 25 lóerős szívó gázmotor és dynamó önálló kezeléséhez.

* **Ecet** készítéséhez alkalmas garantált vegytiszta **ecetsav** kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Telefon 13-02.

* **Rekkanat katona** felvétetik éjjeli őrnök Moskovits Adolf és Fiai R. T. nagyürögdi gazda-ágába. Jelentkezhetni a részvénytársaság nagyvárad-i ipartelepén.

* **Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hófehérke” harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer** Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

BERLINI VICTORIA

Általános Biztosító részv. társaság.

Elfogad:

ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT,

amelyek **háboru** esetén a biztosítás teljes összegéig érvényesek.

Nagyvárad-i vezérügynökség:
Rákóczi-ut 10. sz. II. em. Telefonszám 641.

* **Aszódi Mihály** kávé, enckorka- és csomage nagyáruháza Kossuth utca, Saspalota. Telefon: 635. sz. A következő áru kapható: 3 csillagos Konyak, Finom Tea rum, eredeti töltés, Finom Tea vegyíték, Fehér Cukor, Finom zamata Kószervkávé, Szardínia, Hollandi Sajt, Szalámi, Feltört Mogyoró, Mazsola, Csokoládé, Tiszta Méz, Borovicska, Törköly, Szilvórium, Huskonzervek, Nestlé-Gyermekmápli st, Régi valódi Franck-kávé, Maláa kávé, Füge-kávé, Málnaszörp, Leves kecska, Finom Kakaó, Aszódi 8 féle zamatu Pörköltkávé, Mandula Sütőpor, Finom Likör, Kondenzált Tej, Zöldboró és Bab, Diana Sósorszesz Fehér és Vörösbork, Áfonyabor, Puffat Rizskása Malawa, Datolya, Tea kenyér és Kugler-Gerbeau! bonbonokból nagy raktár! Összes Konzervhalak megérkeztek! Eladás nagyban és kicsinyben! Vigyázat! Aszódi cukorkában kávéban és csomagokban vezet!

* **Poleszkirtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Legújabb táviratok.

Oláh jelentés harcainkról.

Budapest, nov. 4. (Saját tudósítónktól.) A román vezérkar jelenté: Predealnál átléptük a határt. A Prahocva völgyében az ellenség támadásaival szemben megtartottuk állásainkat. Az Oláhtól keletre az egész arcvonalon hevesen folyik a harc. A Zsil-tól keletre foglyatjuk az üldözést 4 ágyut zsákmányoltunk. Dobrudzsában a helyzet változatlan.

Az orosz vezérkar jelentése.

Budapest, nov. 4 (Saját tudósítónktól.) A sajtószállásról jelentik: Az orosz vezérkar jelenté nov. 3-iki kelettel: Az erdélyi arcvonalon egy kis román osztag megrohanta Bratceánál, Brassótól 35 versztnyire délkeletre az ellenséget és visszavetette. Az Oláh völgyében még harcokunk. A Zsil-völgyében folytatotjuk az üldözést.

SZÍNHÁZ.

A MAI SZINLAPOK.

Délután 3 és fél óraker, fél helyárrakkal:

Egyszer volt...

Operett 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Nádasy Tóbiás — — — Zsoldos Andor
Etella, a felesége — — — Szebeni Margit
Szentágothay Cézár — — — Tompa Béla
Lucia, olasz táncosnő a felesége Vig Manci
Benkő Pista — — — Iványf Jenő
Cservenka, prókátor — — — Rákosi Ferenc
Benkő Endre, acélgyáros — — — Sik Rezső
Zoltán a fia, huszárhadnagy — — — Iványf Jenő

Este 8 óraker, rendes helyárrakkal:

Névtelen asszony.

Színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Fleuriot Lucien, ügyész — — — Bihari Ákos
Jacqueline, a felesége — — — J. Gazdy Aranka
Raymond, a fia — — — Zsoldos Andor
Noel, Fleuriot barátja — — — Tóth Elek
Róza, gazdasszony Fleuriotnál — — — T. Pogány Janka
Helén — — — — — Mándoki Panni
Laroque — — — — — Sik Rezső
Mtrivel — — — — — Rákosi Ferenc

Heti műsor:

Hétfő: Három a kislány.
Kedd: A bor.
Szerda: Ártatlan Zsuzsi
Csütörtök: Névtelen asszony.
Péntek: Velencei kalmár.
Szombat délután: Csöppség.
Szombat este: Asszonyfal.
Vasárnap délután: Luxemburg grófja.
Vasárnap este: Bernát Bácsi.

Lejárt a kisbérlet. A színház vezetője felkéri mindazokat, akik harminc előadásra bérletet, hogy lejárt bérletük második felét a színház titkári irodájában befizetni sziveskedjenek.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a bajos zenéjű Egyszer volt... este pedig Bisson híressé vált szenzációs bűnügyi drámája, a Névtelen asszony kerül színre.

Három a kis lány. Eggedve a közönség köréből melegen megnyilatkozott közönségnek, a színház igazgatósága hétfőre az ideig egyik legértékesebb operett-előadást, a Három a kis lányt tűzte műsorra.

Az ártatlan Zsuzsi. Sz. Zsigmondy Annával a címszerepben szerdán este kerül színre.

A velencei kalmár. A színházi hétköznap egyik jelentős eseménye a péntek esti Shakespeare reprim, amelynek során a Velencei kalmár kerül színre. A klasszikus drámában Sik Rezső egyik legjobb és számos siker koronázta szerepét Shylock-ot játssza, ami magában véve is, megkülönböztetett művészi élvezetet ígér a közönség számára. A többi szerepben Polgár Mariska, Gazdy Aranka, Bihari Ákos és Tóth Elekre várnak igen szép művészi feladatok.

E Kovács Mariska fellépte. Gárdonyi Géza kitűnő népszínműve, amelynek tipikus falusi alakjai: a Kátsa cigány és a Durbints sógor még ma is népszerűek) szolgált alkalmat arra, hogy a színházi közönség hosszú idő után először ismét a színpadon lássa örök kedvenőt: E. Kovács Mariskát, a kiváló drámai művészt. A nagy

személyzetet igénylő pompás népszínmű hölgy szereplői közül H. Kőrössi Juci jut jelentős, szép szerephez. A bor kedden este kerül színre.

Bernát bácsi. A színház legközelebbi üdonsága egy pompás bohózat: a Bernát bácsi, amelynek vasárnap este lesz a bemutatója.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfőn.

Hogyan történt?

detektív történet 4 f.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 óraker és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfőn.

A nemes lélek jutalma.

társadalmi dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 óraker és hétköznapokon 5-kor.

URANIA
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfőn.

Bonita grófné eltűnése.

társadalmi dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 óraker és hétköznapokon 5-kor.

NYILTTÉR.

Unid. Med.

Dr. Havas fogorvos

rendel

d. e. 9-12-ig. d. u. 1/23-5-ig.

Nagyvárad SzentLászló-tér 2. e.

Vidékiek részére munkálatok még aznap elkészülnek.

IRODÁLOM

A Katolikus intézmények és egyesületek című tára. A XI. és XII. Országos Katolikus Nagygyűlés az egész ország területén lévő valamennyi katolikus egyesület és intézmények címtárba való összeírását határozta el. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a nagygyűlések határozatainak hivatalos végrehajtója ezt a nagy körülményű és fáradságot igénylő munkát elvégezte és a címtár, 60 ivre terjedő vastag kötetben most hagyta el a sajtót. A könyv két részre oszlik: az első rész ismerteti az országos jellegű vagy különös rendeltetésű társadalmi egyesületek célját és működését, a második rész pedig egyházmegyénként és esperesi körületenként sorolja fel az egyes plébániák területén lévő intézményeket és egyesületeket. Ez a munka mindenesetre hézagot pótló, mert kellő tájékoztatást nyújt egyrészt a katolikus társadalomnak a különböző feladatok szerint való elágazó szervezkedéséről, más részről pedig teljes részletességgel mutatja meg, hogy az ország legkisebb községében is milyen eredményre vezetett ez a szervezkedés. A kötet ára 10 korona és megrendelhető az Országos Katolikus Szövetségnél (Budapest IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső I. emelet 8.)

Katholikus Szemle A dr. Mihályfi Akos egyetemi tanár kitűnő szerkesztésében megjelenő nagytekintélyű folyóirat novemberi száma a szokottnál is gazdagabb, érdekesebb, egész sokaságát közli a nagyértékű, magas nivóju tanulmányoknak, cikkeknek, könyvismertetéseknek. A vezető tanulmányban Melichár Kálmán a házasság és a népesedési politika viszonyát tárgyalja nagy tudással. Dr. Schiff Péter az északamerikai holland és angol küzdelmeket ismerteti. Az egyik nagyobb dolgozat újabb regényeinket ismerteti és bírálja. Tarczai György regényt írt, Vargha Gyula és Agárdi László pedig verset. A hazai és külföldi folyóiratok szemléi ezuttal is lekötik a figyelmet. A könyvismertetések rovatában dr. Giesswein Sándor, dr. Tóth Kálmán, dr. Wolkenberg Áajos és Gáspár dolgozatait találjuk Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 szám.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet a tatárosi gyilkosság ügyében. A nagyvárad esküdtbírósa tegnap ítélt Köpö József ügyében, aki halálra szúrta Papp Sándor kibicet. Az esküdték a gyilkosság kérdésében tagadó választ adtak, ellenben bűnösnek mondták ki Köpö Józsefet halált okozó súlyos testisértés bűntettében, melyet vádlott erős felindulásban követett el. Ezért a bíróság Palánkay Károly elnöklésével 2 és fél évi börtönrre ítélte Köpét. (Az első ítélet 5 évi börtönrrel szolt.) Vádlott, védője Papp János dr és Szokolay Gyula dr ügyész megnyugodtak az ítéletben.

SZERKESZTOI POSTA.

P. M. Legcélszerűbb mostanában az éjszakai közvetlen személyvonattal utazni Budapestre; ennek az indulási ideje is bizonytalan; de legalább d. e. esetleg d. u. 2—3 óra tájban megérkezik Budapestre.

A. L. Tudomásunk szerint *Csikszeredán* is jártak oláhok.

Főszerkesztő:	Felelős szerkesztő:
Dr. KRÜGER ALADÁR	Dr. PAPP KÁROLY

Harisnya, tricó, keztyü.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, valamint az összes kötött ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye

Hungária Harisnyaaáruház

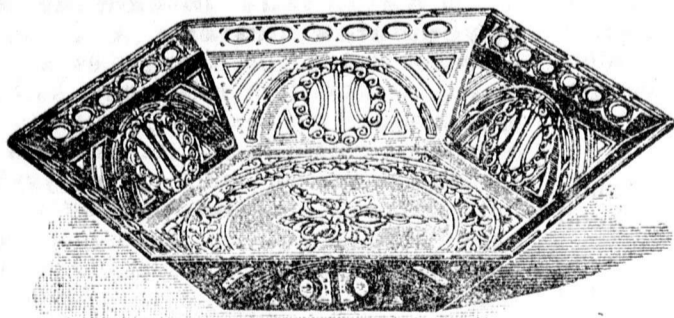
Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemlévesztetni

Majolika tálca nickel kerettel

20 cm.	3 kor.	20 fill.
23 "	4 "	20 "
25 "	5 "	20 "
37 "	6 "	20 "

Kenyér kosár china ezüst

4 korona.

Teás készlet színes aranyozással 6 személyre	6 kor.
Kávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Fekete-kávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Gyümölcs készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel 1 = 5 korona.

" " " " 2 = 5 "

" " " " 3 = 8 "

Répkerepezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa és diszmu áruk nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Telefonszám 372.

Biharvármegye alispánjától.
18644—1916.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegyénél nyugdíjazás folytán üresedésbe jött s a VIII. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel, természetbeni lakással és a megállapított terhes általánnyokkal javadalmazott tenkei főszolgabírói állásra, valamint az ennek betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, a kik a vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi december hó 20-án tartandó rendes közgyűlésén választás útján betöltendő ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, Biharvármegye Főispánja Méltóságos Dr. Miskolczy Ferencz urhoz címezve a 125000/908. B. M. sz. rendelettel kibocsájtott Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4. §-ban előírt módon, 1916. évi december hó 12-én d. e. 12 órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Biharvármegye szolgálatában állók, a fent említett állásokra előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1916. nov. hó 1.

Fráter Barnabás
alispán.

Kiadó

azonnal öt szobás lakás
fürdő szobával s hozzátartozó mellék helyiségekkel.

Sal Ferenc-u. 13. Telefon 143.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben ugy kisebb mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkékben beraktározásra elfogadtatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszinek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Kiadó.

Butorozott szobák és lakások modern berendezéssel hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-utca 4. szám.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda
Nagy Sándor-u. 1. Park-szálloda mellett.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilvágyi színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon : 11-53. ::

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:
Borzásokokat,
lisztes és gabonaszásokokat, ponyvák, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papirzsinegeket,
szalmaszások, pokróczok és takarókat,
gazdasági erős csizmákat és fedőlemezeket, olajokat és gépszirt.
Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Vas és rézágak

afrik és lőszőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árára kaphatók

Tátray Sándor
r-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám: 558.

EMIR

KELETI HAJFESTŐ

fekete, barna és világos barna színre legszebb fekete vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan, használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzásoktól, csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni. Ha üde, friss arcot akar úgy használjon

Alabástrom arekenőcsöt.

Két főle minőség van forgalomban, nappali és esteli használatra.
1 tégely ára 1 korona 30 fillér.

Alabástrom poudert

legjobb és legtisztább anyagokból van összeállítva Kitűnően fed és finomságánál fogva az arcon alig vehető észre és semmiféle pattanás vagy miltesser nem keletkezik az arcon ha valaki az Alabástrom poudert használja. Egy eredeti doboz ára 2 korona. !! Óvakodjunk utánzatoktól. !!

Ezen szerek valódi minőségben beszerezhetők

NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél
Arany Kereszt gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér, Varosháza mellett.

Mindenféle postai megrendelést azonnal szállítok!

Fenti szerek beszerezhetőek még a Vadasz drogueriában, Farkas István Apolló drogueriában és Csillag gyógyszertár Zöldfa-utca.

Olcsó harisnya vásár Hol?? Hol??

A HÓFEHÉRKE
harisnya áruházban

Nagyvárad Szent László-tér, Sas palota a Drogueria mellett.

Eladásra kerül ötvenezer pár női és férfi harisnya.

Következő előnyárakban:

Szám.	Reklám árak.
908 Női flor harisnya «Hófehérke»	K 2-80
Női flor harisnya selejtes kisebb kötési hibákkal	1-96
908 térd flor harisnya «Hófehérke»	3-20
térden felül	3-20
407 Női flor harisnya «Hóvirág»	2-75
selyem fényű	3-75
211 Női la. cérna h. gyémánt fekete	3-40
805 Női la. cérna musselin harisnya	4-—
vékony szálú	5-—
807 Női la. cérna őszi harisnya	5-—
298 Női la. Tréma selyem harisnya	5-—
vékony szálú	5-—
Téli női harisnyák K 2-20, 2-50, 3-—, 3-80, 5-10.	
„ „ gyapju harisnyák K 7-—, 8-—, 9-—.	
R. Férfi pamut harisnya selejtes	K 0-96
kisebb kötési hibákkal	1-26
R.R. Férfi flor harisnya selejtes	1-50
kisebb kötési hibákkal	2-16
672 Férfi divat csikos selejtes	2-60
kisebb kötési hibákkal	3-—
2266/68 gyapju hulladék téli	3-—
3456 Férfi harisnya Merinó gyapju	5-—
téli	5-—
3459 Férfi harisnya gyapju téli	5-—
vastag szálú	5-—
3484 Férfi harisnya valódi gyapju	5-—
téli bolyhozott	5-—

! Olcsó nagy zsebkendő vásár !

Ezen árak csak november 1-ig maradnak érvényben.

Külön nagybani osztály.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő ó-borok.

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta físs vaj, remek liptói turó.

Telefonszám 11-49.

Radó Samu és Tsa

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 22.

Mindennemü kenderkötelek, zsákok,
ponyvák, zsinegek, pokróczok és
kárpitós kellékek nagy raktára.

Zsák- és ponyva-kölcsönző.

